

SQL - Funkcje okna (Window functions)

Lab 2

Imiona i nazwiska: Magdalena Wilk, Wiktoria Zalińska

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z działaniem funkcji okna (window functions) w SQL, analiza wydajności zapytań i porównanie z rozwiązaniami przy wykorzystaniu "tradycyjnych" konstrukcji SQL

Swoje odpowiedzi wpisuj w miejsca oznaczone jako:

Wyniki:

-- ...

Ważne/wymagane są komentarze.

Zamieść kod rozwiązania oraz zrzuty ekranu pokazujące wyniki, (dołącz kod rozwiązania w formie tekstowej/źródłowej)

Zwróć uwagę na formatowanie kodu

Oprogramowanie - co jest potrzebne?

Do wykonania ćwiczenia potrzebne jest następujące oprogramowanie:

- MS SQL Server - wersja 2019, 2022
- PostgreSQL - wersja 15/16/17
- SQLite
- Narzędzia do komunikacji z bazą danych

- SSMS - Microsoft SQL Managment Studio
- DtataGrip lub DBeaver
- Przykładowa baza Northwind/Northwind3
  - W wersji dla każdego z wymienionych serwerów

Oprogramowanie dostępne jest na przygotowanej maszynie wirtualnej

Dokumentacja/Literatura

- Kathi Kellenberger, Clayton Groom, Ed Pollack, Expert T-SQL Window Functions in SQL Server 2019, Apres 2019
- Itzik Ben-Gan, T-SQL Window Functions: For Data Analysis and Beyond, Microsoft 2020
- Kilka linków do materiałów które mogą być pomocne - <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/queries/select-over-clause-transact-sql?view=sql-server-ver16>
  - <https://www.sqlservertutorial.net/sql-server-window-functions/>
  - <https://www.sqlshack.com/use-window-functions-sql-server/>
  - <https://www.postgresql.org/docs/current/tutorial-window.html>
  - <https://www.postgresqtutorial.com/postgresql-window-function/>
  - <https://www.sqlite.org/windowfunctions.html>
  - <https://www.sqlitetutorial.net/sqlite-window-functions/>
- W razie potrzeby - opis ikonek używanych w graficznej prezentacji planu zapytania w SSMS jest tutaj:
  - <https://docs.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/showplan-logical-and-physical-operators-reference>

Przygotowanie

Uruchom SSMS - Skonfiguruj połączenie z bazą Northwind na lokalnym serwerze MS SQL

Uruchom DataGrip (lub Dbeaver)

- Skonfiguruj połączenia z bazą Northwind3
  - na lokalnym serwerze MS SQL

- na lokalnym serwerze PostgreSQL
- z lokalną bazą SQLite

Można też skorzystać z innych narzędzi klienckich (wg własnego uznania)

Oryginalna baza Northwind jest bardzo mała. Warto zaobserwować działanie na nieco większym zbiorze danych.

Baza Northwind3 zawiera dodatkową tabelę product_history

- 2,2 mln wierszy

Bazę Northwind3 można pobrać z moodle (zakładka - Backupy baz danych)

Można też wygenerować tabelę product_history przy pomocy skryptu

Skrypt dla SQL Server

Stwórz tabelę o następującej strukturze:

```
create table product_history(  
    id int identity(1,1) not null,  
    productid int,  
    productname varchar(40) not null,  
    supplierid int null,  
    categoryid int null,  
    quantityperunit varchar(20) null,  
    unitprice decimal(10,2) null,  
    quantity int,  
    value decimal(10,2),  
    date date,  
    constraint pk_product_history primary key clustered  
        (id asc )  
)
```

Wygeneruj przykładowe dane:

Dla 30000 iteracji, tabela będzie zawierała nieco ponad 2mln wierszy (dostostu ograniczenie do możliwości swojego komputera)

Skrypt dla SQL Sserver

```
declare @i int
set @i = 1
while @i <= 30000
begin
    insert product_history
    select productid, ProductName, SupplierID, CategoryID,
        QuantityPerUnit, round(RAND()*unitprice + 10,2),
        cast(RAND() * productid + 10 as int), 0,
        dateadd(day, @i, '1940-01-01')
    from products
    set @i = @i + 1;
end;

update product_history
set value = unitprice * quantity
where 1=1;
```

Skrypt dla Postgresql

```
create table product_history(
    id int generated always as identity not null
    constraint pkproduct_history
        primary key,
    productid int,
    productname varchar(40) not null,
    supplierid int null,
    categoryid int null,
    quantityperunit varchar(20) null,
    unitprice decimal(10,2) null,
```

```
quantity int,  
value decimal(10,2),  
date date  
);
```

Wygeneruj przykładowe dane:

Skrypt dla Postgresql

```
do $$  
begin  
  for cnt in 1..30000 loop  
    insert into product_history(productid, productname, supplierid,  
      categoryid, quantityperunit,  
      unitprice, quantity, value, date)  
    select productid, productname, supplierid, categoryid,  
      quantityperunit,  
      round((random()*unitprice + 10)::numeric,2),  
      cast(random() * productid + 10 as int), 0,  
      cast('1940-01-01' as date) + cnt  
    from products;  
  end loop;  
end; $$;  
  
update product_history  
set value = unitprice * quantity  
where 1=1;
```

Wykonaj polecenia: `select count(*) from product_history`, potwierdzające wykonanie zadania

Wyniki:

W bazie Postgres i SQL Server skrypt wygenerował 2310000 wierszy.

Zadanie 1

Baza: Northwind, tabela product_history

Napisz polecenie, które zwraca: id pozycji, id produktu, nazwę produktu, id_kategorii, cenę produktu, średnią cenę produktów w kategorii do której należy dany produkt. Wyświetl tylko pozycje (produkty) których cena jest większa niż średnia cena.

W przypadku długiego czasu wykonania ogranicz zbiór wynikowy do kilkuset/kilku tysięcy wierszy

pomocna może być konstrukcja `with`

```
with t as (  
  
....  
)  
select * from t  
where id between ....
```

Napisz polecenie z wykorzystaniem podzapytania, join'a oraz funkcji okna. Porównaj zapytania. Porównaj czasy oraz plany wykonania zapytań.

Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSQL, SQLite)

Wyniki:

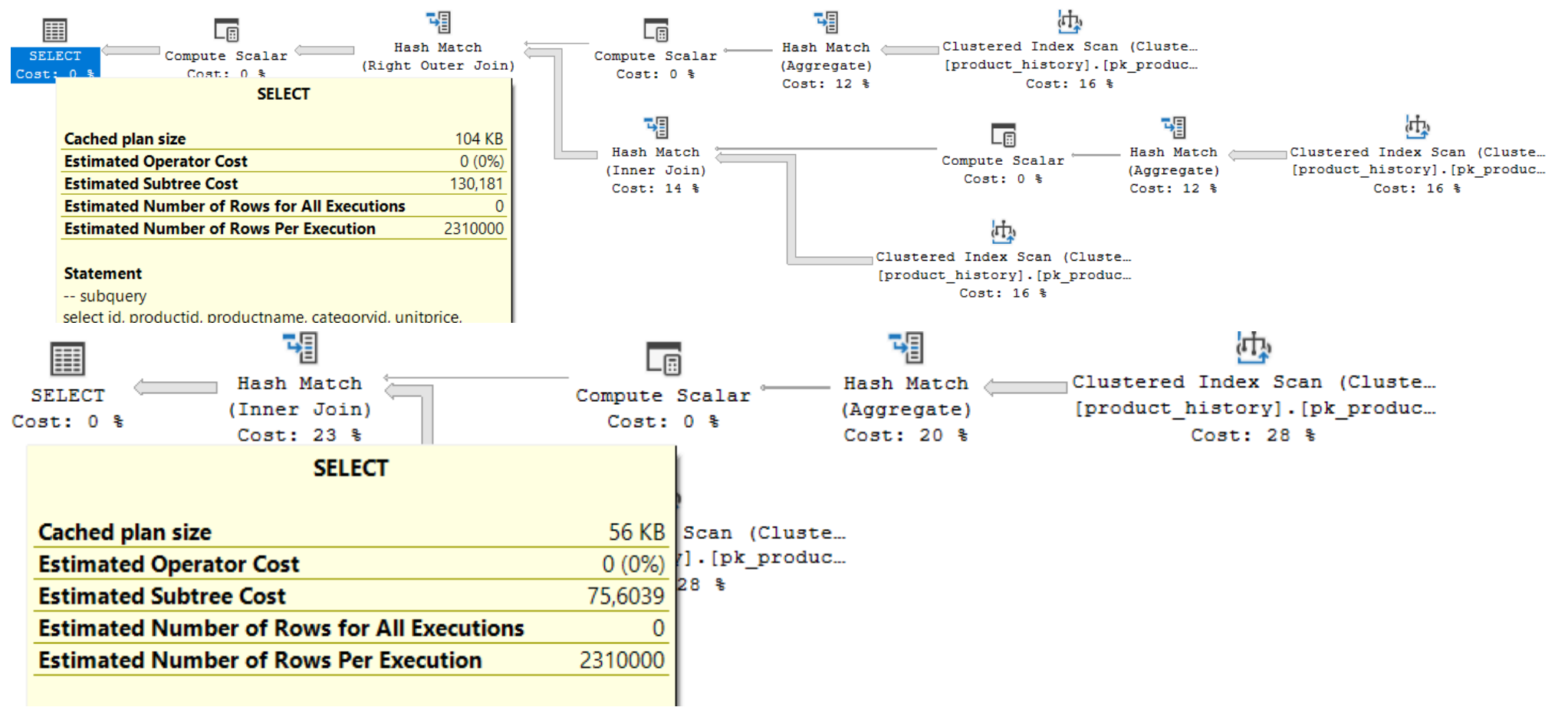
```
-- subquery  
select id, productid, productname, categoryid, unitprice,  
       (select avg(unitprice) from product_history ph  
        where ph.categoryid=product_history.categoryid) as avg_price
```

```
from product_history
where unitprice > (select avg(unitprice) from product_history ph
                  where ph.categoryid=product_history.categoryid);

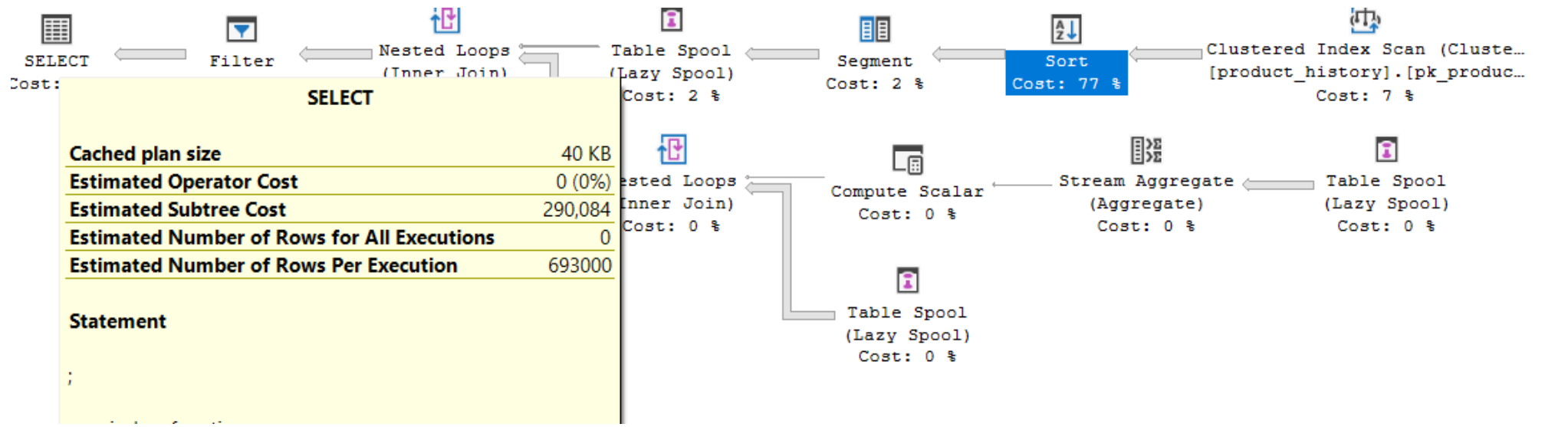
-- join
with avg_cat as (
  select categoryid, avg(unitprice) as avg_price
  from product_history
  group by categoryid
)
select ph.id, ph.productid, ph.productname, ph.categoryid, ph.unitprice, ac.avg_price
from product_history ph join avg_cat ac
on ph.categoryid=ac.categoryid
where ph.unitprice > ac.avg_price;

-- window function
select id, productid, productname, categoryid, unitprice, avg_price
from (
  select id, productid, productname, categoryid, unitprice,
         avg(unitprice) over(partition by categoryid) as avg_price
  from product_history
) as subquery
where unitprice > avg_price;
```

Czas wykonywania zapytań w bazie SQL Server nie był długi, więc nie było potrzeby ograniczania się do wybranej liczby wierszy. W bazie Postgres i SQLite jest problem z wykonaniem pierwszego zapytania (z podzapytaniem), nawet kiedy ograniczamy liczbę wierszy. Czas oczekiwania jest bardzo długi. Pozostałe wykonują się bez problemów.

Najbardziej kosztownym zapytaniem jest zapytanie z funkcją okna. Zapytanie z podzapytaniem mimo, że ma mniejszy koszt wykonuje się zdecydowanie za długo w bazach Postgres i SQLite. Zdecydowanie najmniejszy koszt ma zapytanie z join'em i wykonuje się też zdecydowanie najszybciej.

Poniżej porównanie kosztów i czasów wykonania zapytań dla SQL Server.

zapytanie	koszt	czas
subquery	130	5851
join	75.6	3505
window function	290	15707

Zadanie 2

Baza: Northwind, tabela product_history

Lekka modyfikacja poprzedniego zadania

Napisz polecenie, które zwraca: id pozycji, id produktu, datę, nazwę produktu, id_kategorii, cenę produktu oraz

- średnią cenę produktów w kategorii do której należy dany produkt.
- łączną wartość sprzedaży produktów danej kategorii (suma dla pola value)
- średnią cenę danego produktu w roku którego dotyczy dana pozycja
- łączną wartość sprzedaży produktu w roku którego dotyczy dana pozycja (suma dla pola value)

Napisz polecenie z wykorzystaniem podzapytania, join'a oraz funkcji okna. Porównaj zapytania. W przypadku funkcji okna spróbuj użyć klauzuli WINDOW.

Podobnie jak poprzednio, w przypadku długiego czasu wykonania ogranicz zbiór wynikowy do kilkuset/kilku tysięcy wierszy

Porównaj czasy oraz plany wykonania zapytań.

Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSQL, SQLite)

Wyniki:

```
-- window function
with t as (
  select id, productid, date, productname, categoryid, unitprice,
         avg(unitprice) over(partition by categoryid) as avg_price_for_cat,
         sum(value) over(partition by categoryid) as sum_val_for_cat,
         avg(unitprice) over(partition by YEAR(date)) as avg_for_year,
         sum(value) over(partition by YEAR(date)) as sum_for_year
  from product_history
)
select * from t
where id between 1 and 200;

-- window function z użyciem window i datepart
with t as (
  select id, productid, date, productname, categoryid, unitprice,
         avg(unitprice) over window_cat as avg_price_for_cat,
         sum(value) over window_cat as sum_val_for_cat,
```

```
avg(unitprice) over window_year as avg_for_year,  
sum(value) over window_year as sum_for_year  
from product_history  
window  
    window_cat as (partition by categoryid),  
    window_year as (partition by date_part('year', date))  
)  
select * from t  
where id between 1 and 100;
```

Plan MS:

Estimated query progress:100%

Query 1: Query cost (relative to the batch): 30%
-- window function with t as (select id, productid, date, productname, categoryid, unitprice, avg(unitprice) over(partition by categoryid) as avg_price_fo

SELF
0.9%

Parallelism
(Gather Streams)

Filter

Compute Scalar
2310000 of
2310000 (100%)

Window Aggregate
2310000 of
2310000 (100%)

Sort
2310000 of
2310000 (100%)

Compute Scalar
2310000 of
2310000 (100%)

Window Aggregate
2310000 of
2310000 (100%)

Sort
2310000 of
2310000 (100%)

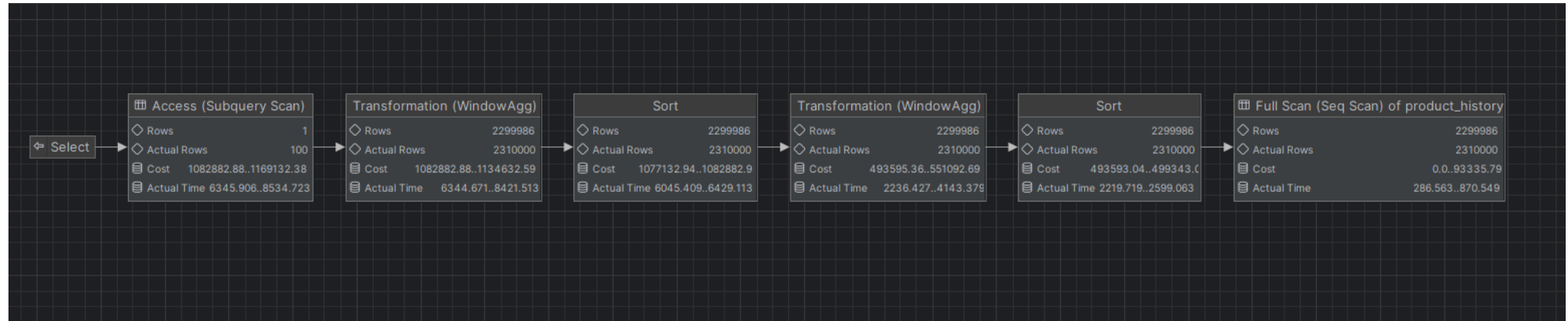
Compute Scalar
2310000 of
2310000 (100%)

SELECT

Estimated operator progress: 100%

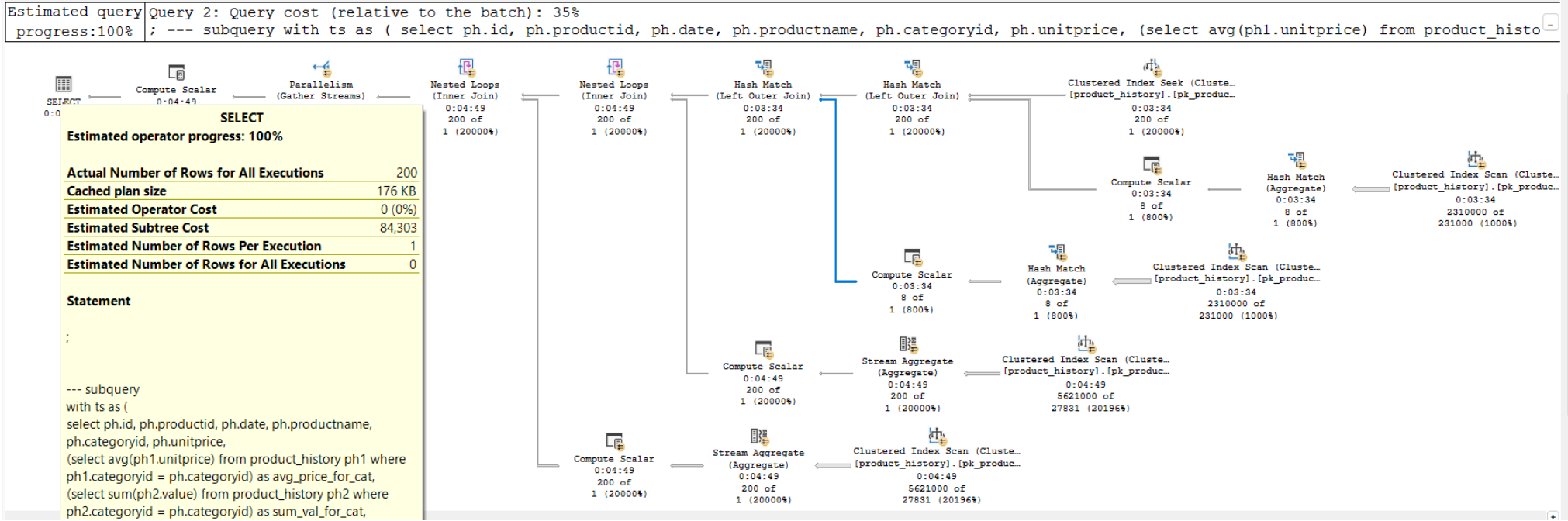
Actual Number of Rows for All Executions	200
Cached plan size	104 KB
Estimated Operator Cost	0 (0%)
Estimated Subtree Cost	73,8223
Estimated Number of Rows Per Execution	1
Estimated Number of Rows for All Executions	0

Plan PostgreSQL:

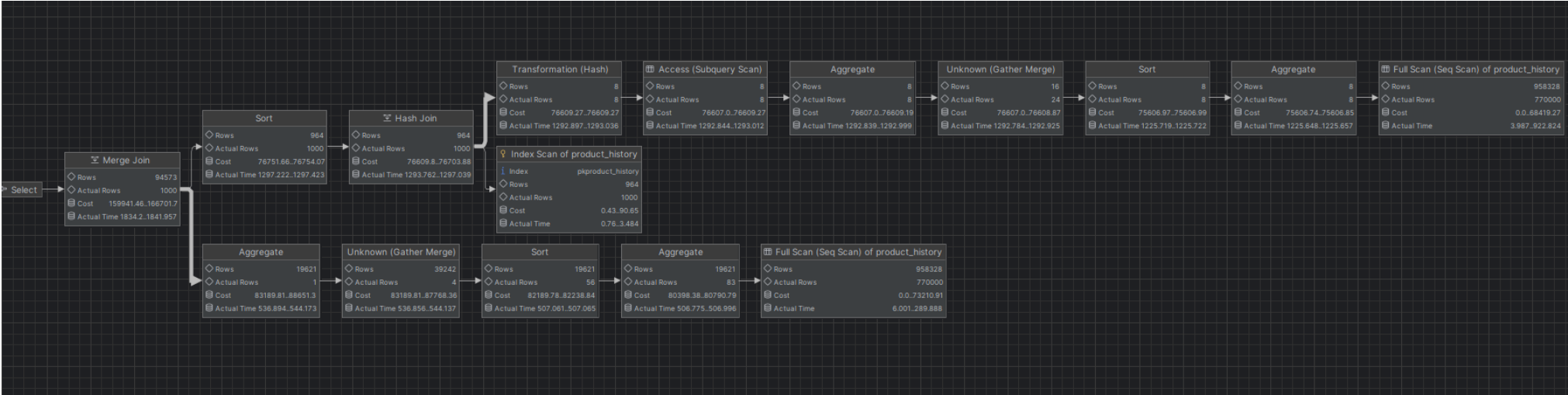


```
-- join
with avg_sum_per_cat as (
    select categoryid, avg(unitprice) as avg_price_for_cat, sum(value) as sum_val_for_cat
    from product_history
    group by categoryid
),
avg_sum_per_year as (
    select year(date) as year, avg(unitprice) as avg_for_year, sum(value) as sum_for_year
    from product_history
    group by year(date)
),
t as (
    select ph.id, ph.productid, ph.date, ph.productname, ph.categoryid, ph.unitprice, ac.avg_price_for_cat,
    ac.sum_val_for_cat, ay.avg_for_year, ay.sum_for_year
    from product_history ph
    join avg_sum_per_cat ac ON ph.categoryid = ac.categoryid
    join avg_sum_per_year ay ON year(ph.date) = ay.year
)
select * from t
where id between 1 and 200;
```

Plan MS:

Plan Postgresql:


```
--subquery
WITH ts AS (
  SELECT
    ph.id,
    ph.productid,
    ph.date,
    ph.productname,
    ph.categoryid,
    ph.unitprice,
    (
      SELECT AVG(ph1.unitprice)
      FROM product_history ph1
      WHERE ph1.categoryid = ph.categoryid
    ) AS avg_price_for_cat,
    (
      SELECT SUM(ph2.value)
      FROM product_history ph2
      WHERE ph2.categoryid = ph.categoryid
    ) AS sum_val_for_cat,
    (
      SELECT AVG(ph3.unitprice)
      FROM product_history ph3
      WHERE YEAR(ph3.date) = YEAR(ph.date)
    ) AS avg_for_year,
    (
      SELECT SUM(ph4.value)
      FROM product_history ph4
      WHERE YEAR(ph4.date) = YEAR(ph.date)
    ) AS sum_for_year

  FROM product_history ph
)
SELECT *
FROM ts
WHERE id BETWEEN 1 AND 200;
```

Plan MS:

Estimated query progress:100%

Query 3: Query cost (relative to the batch): 35%

--- subquery with ts as (select ph.id, ph.productid, ph.date, ph.productname, ph.categoryid, ph.unitprice, (select avg(ph1.unitprice) from product_history

SELECT

Estimated operator progress: 100%

Actual Number of Rows for All Executions200

Cached plan size176 KB

Estimated Operator Cost0 (0%)

Estimated Subtree Cost84,303

Estimated Number of Rows Per Execution1

Estimated Number of Rows for All Executions0

Statement

;

--- subquery

with ts as (

select ph.id, ph.productid, ph.date, ph.productname,

ph.categoryid, ph.unitprice,

(select avg(ph1.unitprice) from product_history ph1 where

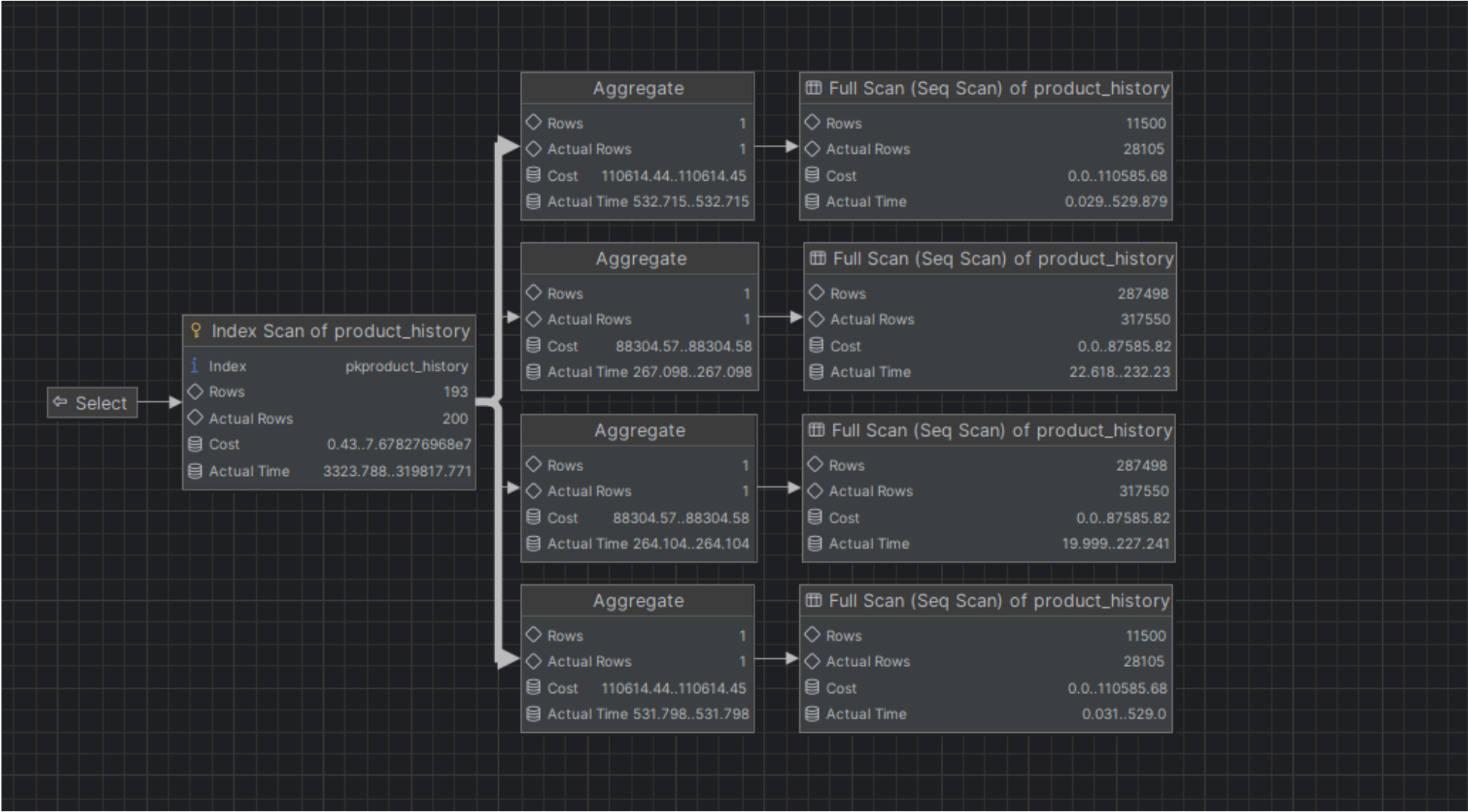
ph1.categoryid = ph.categoryid) as avg_price_for_cat,

(select sum(ph2.value) from product_history ph2 where

ph2.categoryid = ph.categoryid) as sum_val_for_cat,

The query plan diagram illustrates the execution strategy for the provided SQL query. It begins with a 'Nested Loops (Inner Join)' operator, which is the primary join method used. This operator branches into two paths. The left path leads to a 'Hash Match (Left Outer Join)' operator, which then connects to a 'Hash Match (Left Outer Join)' operator. The right path from the initial 'Nested Loops' operator leads to a 'Clustered Index Seek (Clustered Index Scan)' operator. The 'Hash Match (Left Outer Join)' operators further branch into 'Compute Scalar' and 'Hash Match (Aggregate)' operators. The 'Compute Scalar' operators are associated with the subquery calculations for average price and sum of values. The 'Hash Match (Aggregate)' operators lead to 'Clustered Index Scan (Clustered Index Scan)' operators. The plan also includes 'Stream Aggregate (Aggregate)' operators for the subquery calculations. The final output is produced by a 'Clustered Index Scan (Clustered Index Scan)' operator. The plan includes various statistics such as '0:04:49', '200 of', and '1 (200000%)' for different operators, indicating the estimated cost and row counts.

Plan Postgresql:

Poniżej porównanie czasów rzeczywistych przy ograniczeniu id od 1 do 200. Dla MS SQL: elapsed time (set statistics time on/off). Dla Postgresql: execution time (explain analyze).

Operacja	MS SQL[ms]	Postgres czas [ms]
----------	------------	--------------------

Operacja	MS SQL[ms]	Postgres czas [ms]
Window function	1419	8550.937
Join	222	1100.068
Subquery	201408	315267.447

Zapytanie z podzapytaniem zajmuje najwięcej czasu, zaś z joinem najmniej.

Zadanie 3

Funkcje rankingu, `row_number()`, `rank()`, `dense_rank()`

Wykonaj polecenie, zaobserwuj wynik. Porównaj funkcje `row_number()`, `rank()`, `dense_rank()`. Skomentuj wyniki.

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,  
       row_number() over(partition by categoryid order by unitprice desc) as rowno,  
       rank() over(partition by categoryid order by unitprice desc) as rankprice,  
       dense_rank() over(partition by categoryid order by unitprice desc) as denserankprice  
from products;
```

Wyniki: Produkty zostały posortowane według kategorii i wyświetlone od największej do najmniejszej ceny (w każdej kategorii). Funkcja `row_number()` ponumerowała kolejno wiersze, zaczynając dla każdej kolejnej kategorii od 1. Funkcja `rank()` ponumerowała wiersze tworząc ranking, to znaczy wierszom o tej samej cenie w tej samej kategorii, przyporządkowała te same pozycje (numery) w rankingu, a następne wiersze są numerowane tak jakby nie było miejs remisowych, powstają luki w numeracji. Dla nowej kategorii również zaczyna numerowanie od początku. Funkcja `dense_rank()` działa podobnie jak `rank()`, z tym że kolejnym pozycją po wierszach remisowych, którym przypisała te same numery, kontynuuje numerując następnymi liczbami - nie tworzy luk w numeracji. Tak samo jak poprzednie funkcje, nowe kategorie zaczyna numerować od nowa.

	productid	productname	unitprice	categoryid	rowno	rankprice	denserankprice
1	38	Côte de Blaye	263,50	1	1	1	1
2	43	Ipoh Coffee	46,00	1	2	2	2
3	2	Chang	19,00	1	3	3	3
4	1	Chai	18,00	1	4	4	4
5	39	Chartreuse ...	18,00	1	5	4	4
6	35	Steeleye St...	18,00	1	6	4	4
7	76	Lakkalikööri	18,00	1	7	4	4
8	70	Outback La...	15,00	1	8	8	5
9	67	Laughing L...	14,00	1	9	9	6
10	34	Sasquatch ...	14,00	1	10	9	6
11	75	Rhönbräu K...	7,75	1	11	11	7
12	24	Guaraná Fa...	4,50	1	12	12	8
13	63	Vegie-spread	43,90	2	1	1	1
14	8	Northwoods...	40,00	2	2	2	2
15	61	Sirop d'érab...	28,50	2	3	3	3

Zadanie

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna

Wyniki:

```
select p1.productid, p1.productname, p1.unitprice, p1.categoryid,
       (select count(*) from products p2
        where p1.categoryid=p2.categoryid and
        (p1.unitprice < p2.unitprice or p1.unitprice=p2.unitprice
        and p1.productid > p2.productid)) + 1 as rowno,
       (select count(*) from products p2
        where p1.categoryid=p2.categoryid and
        p1.unitprice < p2.unitprice) + 1 as rankprice,
       (select count(distinct p2.unitprice) from products p2
        where p1.categoryid=p2.categoryid and
```

```
p1.unitprice < p2.unitprice) + 1 as denserankprice
from products p1
order by p1.categoryid, p1.unitprice desc, p1.productid;
```

Zadanie 4

Baza: Northwind, tabela product_history

Dla każdego produktu, podaj 4 najwyższe ceny tego produktu w danym roku. Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- rok
- id produktu
- nazwę produktu
- cenę
- datę (datę uzyskania przez produkt takiej ceny)
- pozycję w rankingu

Uporządkuj wynik wg roku, nr produktu, pozycji w rankingu

Wyniki:

```
with t as (
select year(date) as year, productid, productname, unitprice, date,
       rank() over(partition by year(date), productid order by unitprice desc) as rankprice
from product_history)
select * from t
where rankprice <= 4;
```

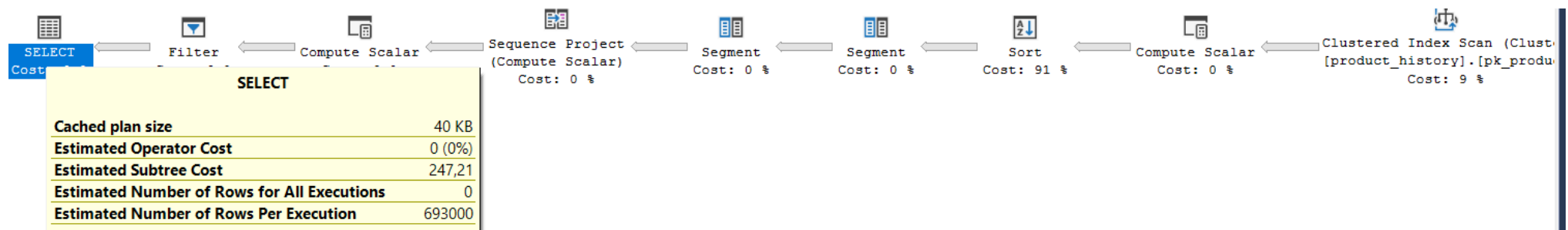
Zapytanie zwraca 4 najwyższe ceny licząc z remisami.

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSQL, SQLite)

Wyniki:

```
with t as (
select year(p1.date) as year, p1.productid, p1.productname, p1.unitprice, p1.date,
      (select count(*) from product_history p2
       where p2.productid=p1.productid and year(p2.date)=year(p1.date)
       and p2.unitprice > p1.unitprice) as rankprice
from product_history p1)
select * from t
where rankprice <= 4
order by year, productid, unitprice desc;
```

Zapytanie z funkcją okna jest zdecydowanie szybsze i bardziej wydajne niż drugi sposób - wykonuje się w nieco ponad 2 sekundy w zależności od bazy. W przypadku drugiego zapytania - bez funkcji okna - jest problem, aby doczekać się jego wyniku w którejkolwiek z baz. Nawet po próbie ograniczenia liczby wierszy, `productid<1000`, czas wykonywania był zbyt długi - najdłuższa próba trwała ponad 8 minut. Poniżej plan wykonania zapytania z funkcją okna w bazie SQL Server.

Zadanie 5

Funkcje `lag()`, `lead()`

Wykonaj polecenia, zaobserwuj wynik. Jak działają funkcje `lag()`, `lead()`

```
SELECT
    productid,
    productname,
    categoryid,
    date,
    unitprice,

    LAG(unitprice) OVER (
        PARTITION BY productid
        ORDER BY date
    ) AS previousprodprice,

    LEAD(unitprice) OVER (
        PARTITION BY productid
        ORDER BY date
    ) AS nextprodprice

FROM product_history
WHERE productid = 1
    AND YEAR(date) = 2022
ORDER BY date;

WITH t AS (
    SELECT
        productid,
        productname,
        categoryid,
        date,
        unitprice,

        LAG(unitprice) OVER (
```

```
        PARTITION BY productid
        ORDER BY date
    ) AS previousprodprice,

    LEAD(unitprice) OVER (
        PARTITION BY productid
        ORDER BY date
    ) AS nextprodprice
FROM product_history
)

SELECT *
FROM t
WHERE productid = 1
    AND YEAR(date) = 2022
ORDER BY date;
```

Wyniki:

Funkcja 'lag()' -> zwraca poprzednią wartość według danej kolejności, zaś 'lead()' -> kolejną (tutaj: wartość ceny produktu poprzedniego/kolejnego zapisanego dnia).

W wyniku pierwszego zapytania te wartości są wybierane tylko dla productid = 1 i rok = 2022, zaś w drugim zapytaniu te funkcje wykonywane są dla wszystkich wierszy, a wyświetlane tylko dla productid = 1 i rok = 2022. Dlatego dla pierwszego zapytania pierwsza wartość zwracana przez 'lag' to null, a w wyniku drugiego zapytania zwracana jest wartość. Dla 'lead', w obu przypadkach dla ostatniej wartości jest null, ponieważ w bazie nie ma dat dalszych niż 2022.

Results		Messages					
	productid	productname	categoryid	date	unitprice	previousprodprice	nextprodprice
1	1	Chai	1	2022-01-01	25.31	NULL	20.69
2	1	Chai	1	2022-01-02	20.69	25.31	18.16
3	1	Chai	1	2022-01-03	18.16	20.69	23.93
4	1	Chai	1	2022-01-04	23.93	18.16	13.69
5	1	Chai	1	2022-01-05	13.69	23.93	25.34
6	1	Chai	1	2022-01-06	25.34	13.69	17.89

	productid	productname	categoryid	date	unitprice	previousprodprice	nextprodprice
1	1	Chai	1	2022-01-01	25.31	21.10	20.69
2	1	Chai	1	2022-01-02	20.69	25.31	18.16
3	1	Chai	1	2022-01-03	18.16	20.69	23.93
4	1	Chai	1	2022-01-04	23.93	18.16	13.69
5	1	Chai	1	2022-01-05	13.69	23.93	25.34
6	1	Chai	1	2022-01-06	25.34	13.69	17.89

Zadanie

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSQL, SQLite)

Wyniki:

```

WITH t AS (
  SELECT *
  FROM product_history
  WHERE productid = 1
     AND date_part('year', date) = 2022
)

SELECT
  t.productid,
  t.productname,

```

```
t.categoryid,  
t.date,  
t.unitprice,  
  
(  
    SELECT unitprice  
    FROM t t1  
    WHERE t1.productid = t.productid  
        AND t1.date < t.date  
    ORDER BY t1.date DESC  
    LIMIT 1  
) AS previousprodprice,  
  
(  
    SELECT unitprice  
    FROM t t2  
    WHERE t2.productid = t.productid  
        AND t2.date > t.date  
    ORDER BY t2.date  
    LIMIT 1  
) AS nextprodprice  
  
FROM t;  
  
WITH t AS (  
    SELECT  
        ph.productid,  
        ph.productname,  
        ph.categoryid,  
        ph.date,  
        ph.unitprice,  
  
        (  
            SELECT unitprice  
            FROM product_history ph1  
            WHERE ph1.productid = ph.productid
```



```
        AND ph1.date < ph.date
        ORDER BY ph1.date DESC
        LIMIT 1
    ) AS previousprodprice,

    (
        SELECT unitprice
        FROM product_history ph2
        WHERE ph2.productid = ph.productid
            AND ph2.date > ph.date
        ORDER BY ph2.date
        LIMIT 1
    ) AS nextprodprice

FROM product_history ph
)

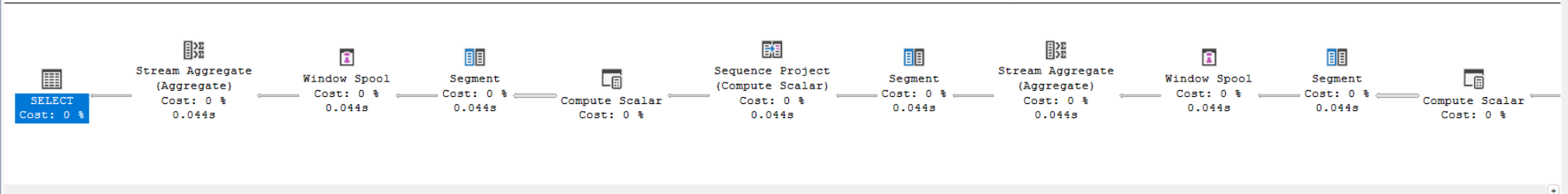
SELECT *
FROM t
WHERE productid = 1
    AND date_part('year', date) = 2022
ORDER BY date;
-- dla MS SQL: zamiast limit 1, przy select top 1, zamiast date_part('year', date), year(date)
```

Plany obu zapytań z oknami:

Query 1: Query cost (relative to the batch): 20%

```
select productid, productname, categoryid, date, unitprice, lag(unitprice) over (partition by productid order by date) as previousprodprice, lead(unitprice) over (part...
```

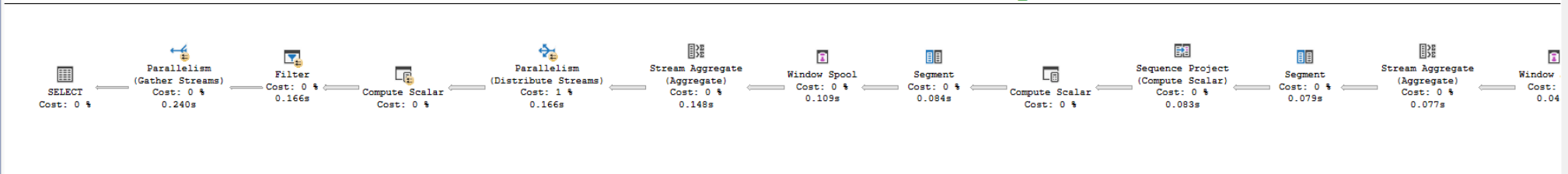
Missing Index (Impact 98.857): CREATE NONCLUSTERED INDEX [<Name of Missing Index, sysname,>] ON [dbo].[product_history] ([productid]) INCLUDE ([productname],[categoryi...

Query 2: Query cost (relative to the batch): 21%

```
with t as (select productid, productname, categoryid, date, unitprice, lag(unitprice) over (partition by productid order by date) as previousprodprice, lead(unitprice)...
```

Missing Index (Impact 94.4384): CREATE NONCLUSTERED INDEX [<Name of Missing Index, sysname,>] ON [dbo].[product_history] ([productid]) INCLUDE ([productname],[categoryi...

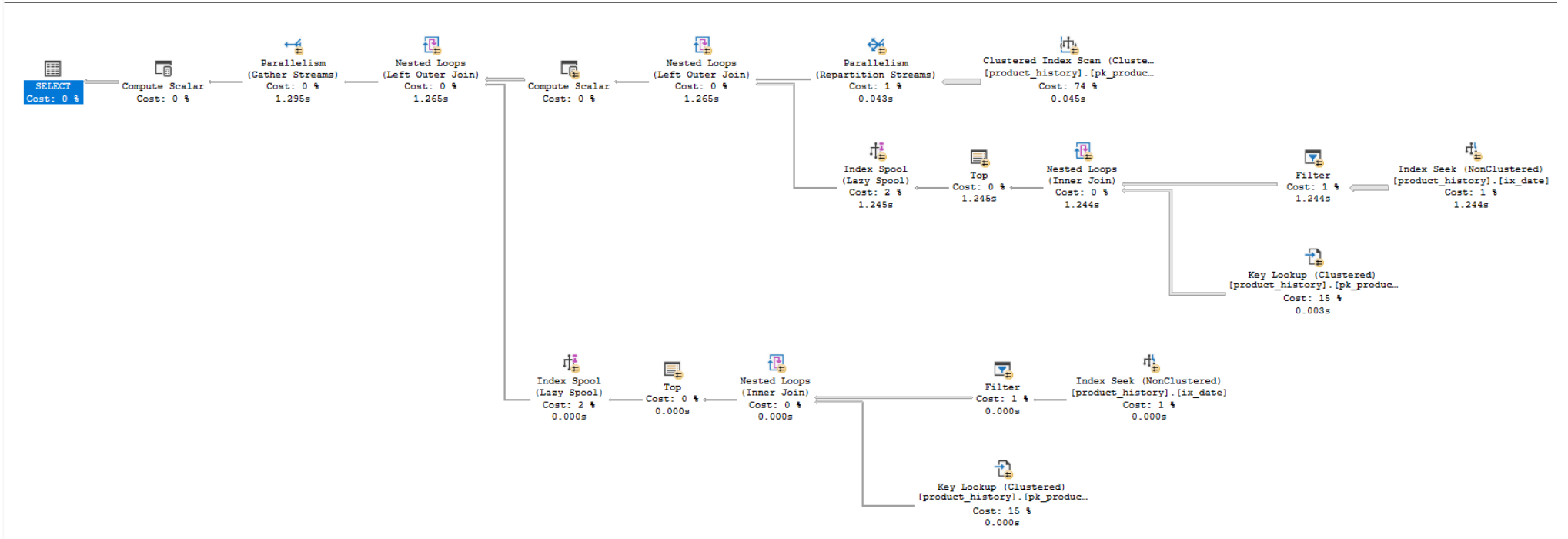

Plan pierwszego zapytania bez korzystania z funkcji okna:

Query 3: Query cost (relative to the batch): 27%

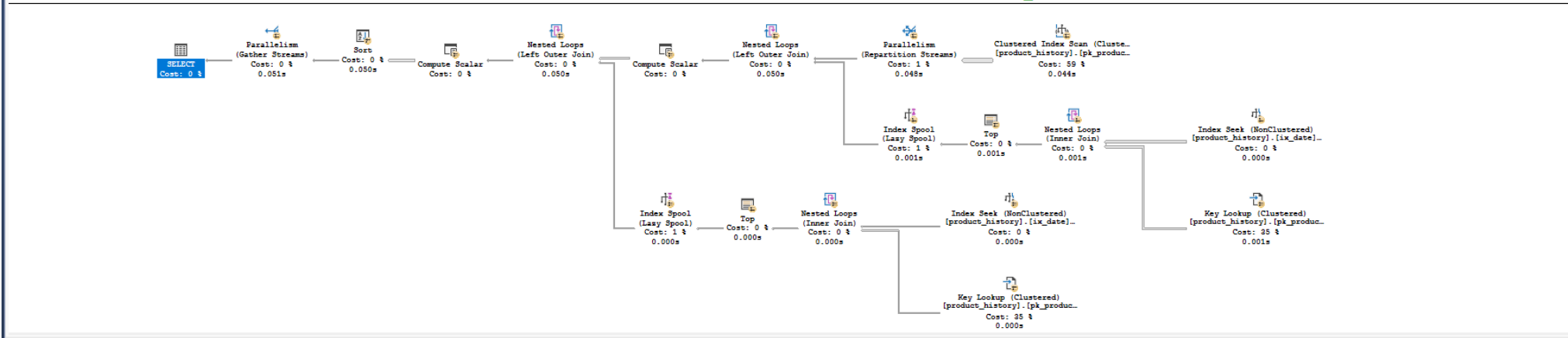
with t as(select * from product_history where productid=1 and year(date) = 2022) select t.productid, t.productname, t.categoryid, t.date, t.unitprice, (select top 1...

Missing Index (Impact 74.043): CREATE NONCLUSTERED INDEX [<Name of Missing Index, sysname,>] ON [dbo].[product_history] ([productid]) INCLUDE ([productname],[categoryi...

Plan drugiego zapytania bez korzystania z funkcji okna:

Query 4: Query cost (relative to the batch): 33%
with t as (select ph.productid, ph.productname, ph.categoryid, ph.date, ph.unitprice, (select top 1 unitprice from product_history ph1 where ph1.productid = ph.producti...
Missing Index (Impact 59.6652): CREATE NONCLUSTERED INDEX [<Name of Missing Index, sysname,>] ON [dbo].[product_history] ([productid]) INCLUDE ([productname],[categoryid...

Poniżej porównanie czasów rzeczywistych. Dla MS SQL: elapsed time (set statistics time on/off). Dla Postgresql: execution time (explain analyze).

Zapytanie	Operacja	MS SQL [ms]	Postgres [ms]
Pierwsze zapytanie	z window	230	210.091
	bez window	1276	152.932
Drugie zapytanie	z window	205	800.154
	bez window	47	20244.705

Zadanie 6

Baza: Northwind, tabele customers, orders, order details

Napisz polecenie które wyświetla inf. o zamówieniach

Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- nazwę klienta, nr zamówienia,

- datę zamówienia,
- wartość zamówienia (wraz z opłatą za przesyłkę),
- nr poprzedniego zamówienia danego klienta,
- datę poprzedniego zamówienia danego klienta,
- wartość poprzedniego zamówienia danego klienta.

Wyniki:

```
with sum_of_order as(
    select od.orderid, o.orderdate, o.customerid, sum(unitprice * quantity * (1 - discount)) + o.freight as total_order
    from orderdetails od
    join orders o ON o.orderid = od.orderid
    group by od.orderid, o.orderdate, o.customerid, o.freight
),
orders_with_prev as(
    select orderid, customerid, orderdate,
           lag(orderid) over(partition by customerid order by orderdate) as prev_order_id,
           lag(orderdate) over(partition by customerid order by orderdate) as prev_order_date
    from orders o
)
select c.companyname, so.orderid, so.orderdate, so.total_order as order_value, op.prev_order_id,
       (select total_order from sum_of_order where orderid=op.prev_order_id) as prev_order_value,
       op.prev_order_date
from sum_of_order so
join orders_with_prev op ON so.orderid = op.orderid
join customers c ON so.customerid = c.customerid;
```

Zadanie 7

Funkcje `first_value()`, `last_value()`

Baza: Northwind, tabele customers, orders, order details

Wykonaj polecenia, zaobserwuj wynik. Jak działają funkcje `first_value()`, `last_value()`. Skomentuj uzyskane wyniki. Czy funkcja `first_value` pokazuje w tym przypadku najdroższy produkt w danej kategorii, czy funkcja `last_value()` pokazuje najtańszy produkt? Co jest przyczyną takiego działania funkcji `last_value`. Co trzeba zmienić żeby funkcja `last_value` pokazywała najtańszy produkt w danej kategorii

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,  
       first_value(productname) over (partition by categoryid  
order by unitprice desc) first,  
       last_value(productname) over (partition by categoryid  
order by unitprice desc) last  
from products  
order by categoryid, unitprice desc;
```

Wyniki:

Funkcja 'first_value()' w tym przypadku pokazuje najdroższy produkt w danej kategorii, ponieważ w funkcji okna sortujemy według ceny od największej do najmniejszej.

Funkcja 'last_value()' nie pokazuje najtańszego produktu dla danej kategorii, ponieważ domyślnie sortownie jest dla:

```
range between unbounded preceding and current row
```

a więc brane są pod uwagę tylko produkty od największej ceny do obecnej.

Aby funkcja 'last_value()' pokazywała najtańszy produkt w danej kategorii, należy ustawić ograniczenie od początku do końca jak poniżej:

```
select productid, productname, unitprice, categoryid,  
       first_value(productname) over (partition by categoryid order by unitprice desc) first,  
       last_value(productname) over (partition by categoryid order by unitprice desc
```

```
range between unbounded preceding and unbounded following) last  
from products  
order by categoryid, unitprice desc;
```

Zadanie

Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSQL, SQLite)

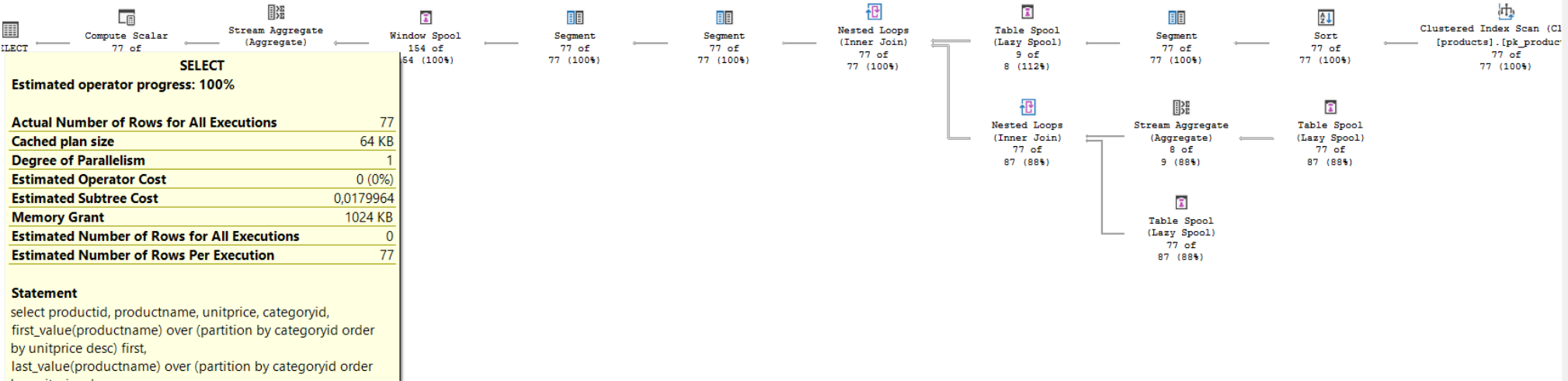
Wyniki:

```
select p.productid, p.productname, p.unitprice, p.categoryid,  
       (select top 1 p1.productname from products p1 where p1.categoryid=p.categoryid order by unitprice desc) as first,  
       (select top 1 p2.productname from products p2 where p2.categoryid=p.categoryid order by unitprice asc) as last  
from products p  
order by p.categoryid, p.unitprice desc;
```

Plan zapytania z funkcją okna:

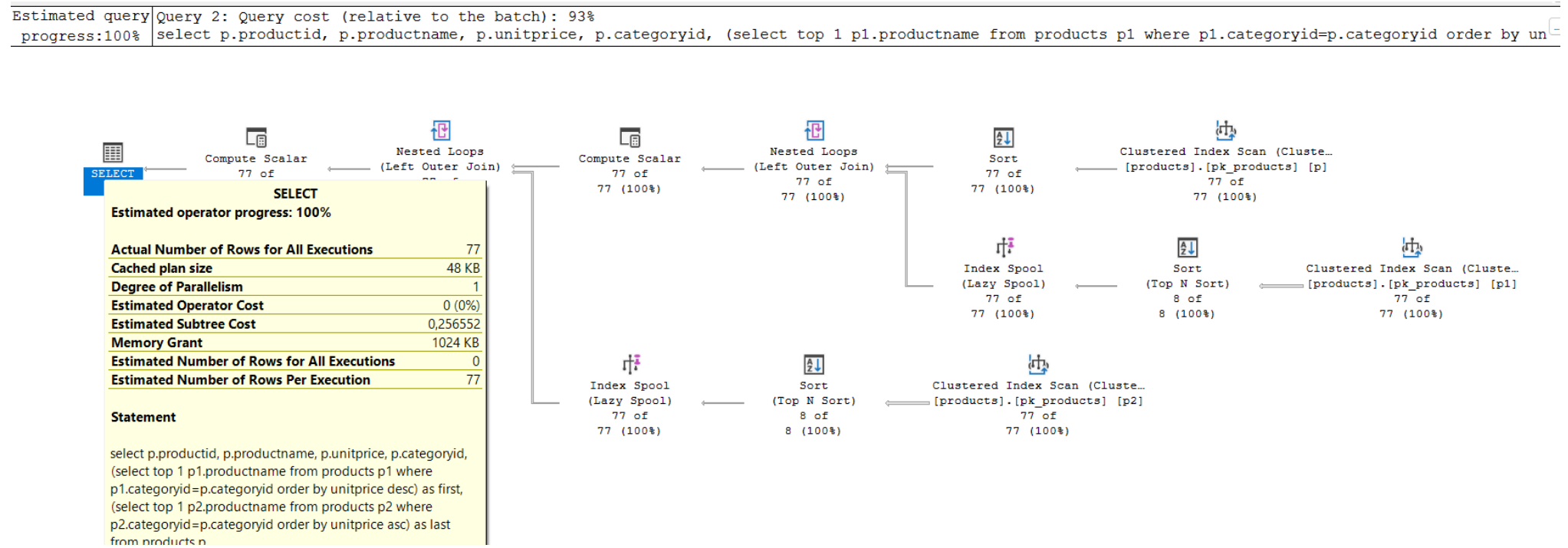
Estimated query progress:100%

Query 1: Query cost (relative to the batch): 7%
select productid, productname, unitprice, categoryid, first_value(productname) over (partition by categoryid order by unitprice desc) first, last_value(productname) over (partition by categoryid order by unitprice asc) last

Plan zapytania bez korzystania z funkcji okna:

Poniżej porównanie czasów rzeczywistych. Dla MS SQL: elapsed time (set statistics time on/off). Dla Postgresql: execution time (explain analyze).

Operacja	MS SQL[ms]	Postgres czas [ms]
z window	4	5.215
bez window	3	3.481

Zadanie 8

Baza: Northwind, tabele orders, order details

Napisz polecenie które wyświetla inf. o zamówieniach

Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- Id klienta,
- nr zamówienia,
- datę zamówienia,
- wartość zamówienia (wraz z opłatą za przesyłkę),
- dane zamówienia klienta o najniższej wartości w danym miesiącu
  - nr zamówienia o najniższej wartości w danym miesiącu
  - datę tego zamówienia
  - wartość tego zamówienia
- dane zamówienia klienta o najwyższej wartości w danym miesiącu
  - nr zamówienia o najniższej wartości w danym miesiącu
  - datę tego zamówienia
  - wartość tego zamówienia

Wyniki:

```
with sum_of_order as(
  select od.orderid, o.orderdate, o.customerid, sum(unitprice * quantity * (1 - discount)) + o.freight as total_order
  from orderdetails od
  join orders o ON o.orderid = od.orderid
  group by od.orderid, o.orderdate, o.customerid, o.freight
)
select customerid, orderid, orderdate, total_order,
first_value(orderid) over window_year_month as min_orderid,
first_value(orderdate) over window_year_month as min_orderdate,
first_value(total_order) over window_year_month as min_order_value,
last_value(orderid) over window_year_month as max_orderid,
last_value(orderdate) over window_year_month as max_orderdate,
last_value(total_order) over window_year_month as max_order_value
from sum_of_order so
window
  window_year_month as (partition by so.customerid, year(so.orderdate), month(so.orderdate) order by so.total_order
range between unbounded preceding and unbounded following);
```

Zadanie 9

Baza: Northwind, tabela product_history

Napisz polecenie które pokaże wartość sprzedaży każdego produktu narastająco od początku każdego miesiąca. Użyj funkcji okna

Zbiór wynikowy powinien zawierać:

- id pozycji
- id produktu
- datę
- wartość sprzedaży produktu w danym dniu
- wartość sprzedaży produktu narastające od początku miesiąca

W przypadku długiego czasu wykonania ogranicz zbiór wynikowy do kilkuset/kilku tysięcy wierszy

```
select id, productid, date, value,  
       sum(value) over (partition by productid, year(date), month(date)  
                        order by date range between unbounded preceding and current row) as monthly_value  
from product_history  
where id<10000;
```

Spróbuj wykonać zadanie bez użycia funkcji okna. Spróbuj uzyskać ten sam wynik bez użycia funkcji okna, porównaj wyniki, czasy i plany zapytań. Przetestuj działanie w różnych SZBD (MS SQL Server, PostgreSQL, SQLite)

Wyniki:

```
select ph.id, ph.productid, ph.date, ph.value,
       (select sum(value) from product_history
        where productid=ph.productid and year(date)=year(ph.date)
        and month(date)=month(ph.date) and date<=ph.date) as monthly_value
from product_history ph
where id<10000
order by productid, date;
```

Plan zapytania z funkcją okna

Query 1: Query cost (relative to the batch): 0%

select id, productid, date, value, sum(value) over (partition by productid, year(date), month(date) order by date range between unbounded p...

SELECT
Cost: 0 %

Cache
Size: 56 KB

Estimated Operator Cost
0 (0%)

Estimated Subtree Cost
0,742953

Estimated Number of Rows for All Executions
0

Estimated Number of Rows Per Execution
9999

Compute Scalar
Cost: 0 %

Stream Aggregate (Aggregate)
Cost: 0 %

Window Spool
Cost: 3 %

Segment
Cost: 0 %

Segment
Cost: 0 %

Sort
Cost: 83 %

Compute Scalar
Cost: 0 %

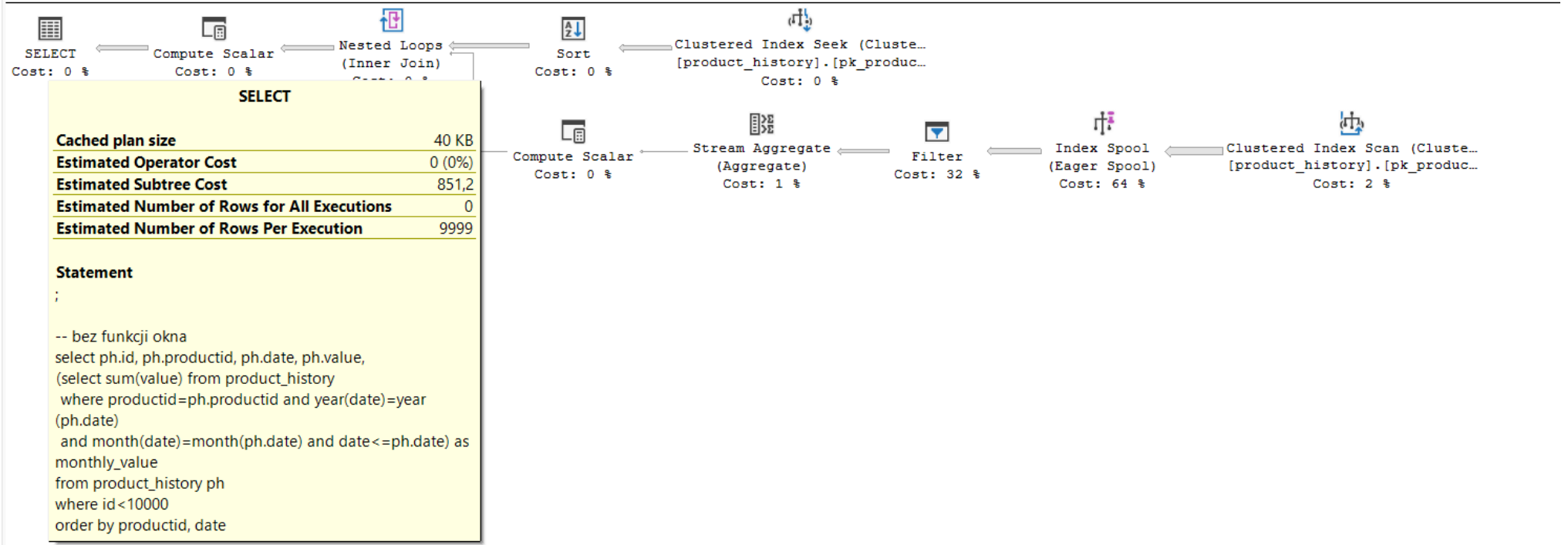
Clustered Index Seek (Clus
[product_history].[pk_prod
Cost: 13 %

Query
; --

id, ph.date, ph.value, (select sum(value) from product_history where productid=ph.productid a...

Plan zapytania bez funkcji okna

```
Query 2: Query cost (relative to the batch): 100%
; -- bez funkcji okna select ph.id, ph.productid, ph.date, ph.value, (select sum(value) from product_history where productid=ph.productid and...
```


Porównanie czasów zapytań:

Operacja	MS SQL[ms]	Postgres czas [ms]
z window	4000	836
bez window	11000	-

Dla zapytania bez funkcji okna w Postgres należałoby jeszcze bardziej ograniczyć liczbę wierszy - po 8 minutach zapytanie dalej się nie wykonało.

Zadanie 10

Wykonaj kilka "własnych" przykładowych analiz. Czy są jeszcze jakieś ciekawe/przydatne funkcje okna (z których nie korzystałeś w ćwiczeniu)? Spróbuj ich użyć w zaprezentowanych przykładach.

Wyniki:

```
-- Ranking procentowy (gdzie jest produkt w kategorii, od najtańszych do najdroższych)
select productid, productname, unitprice, categoryid,
       PERCENT_RANK() over (partition by categoryid order by unitprice) as percent_rank
from products
order by categoryid, unitprice;

-- Dystrybucja skumulowana (ile % produktów ma cenę mniejszą lub równą)
select productid, productname, unitprice, categoryid,
       CUME_DIST() over (partition by categoryid order by unitprice desc) as cume_dist
from products
order by categoryid, unitprice desc;
```

Punktacja

zadanie	pkt
1	2
2	2
3	2
4	2
5	2
6	2

7	2
8	2
9	2
10	2
razem	20